

Treytin fyri trygðaróki fyri kurdar:

Irak skal góðtaka tað

— sigur ST-aðalskrivarin

Hóast nógv verður tosað og fundast í ST og teimum einstöku límalöndunum um stöðuna hjá kurdum, rökist lítið fyri eini loysn á trupulleikum hjá hesum forfylgda fólki.

Alt meðan londini í trygðarráðnum hjá ST keglast um, antin tað er rætt at skipa eina trygðarsonu ella ikki, halda herðirnar hjá Saddam Hussein fram við at skjóta eftir verjuleysu kurdunum. Hetta eisini hóast amerikanska stjórnin hevur ávarað Irak, at gevst tað ikki við morðunum á kurdar, so fer USA at leggja uppi við hermegi.

Nú hevur so ST-aðalskrivarin Perez de Cuellar tikið blaðið frá muninum og úttalað seg um sein-

asta bretska uppskotið um eina trygðarsonu. Hann sigur, at ein slik sona bert kann gerast veruleiki, um Irak góðtekur hana. Alt annað vil vera upplægging í innanlads viðurskifti í Irak, og tað hevur ST í hvussu so er ikki loyvi til sambært reglunum fyri ST, sigur hann.

Amerikanski sendiharrin í ST, Thomas Pickering, segði við bretska sjónvarpsstöðina BBC í gjár, at hetta úttan iva verður ein løgfrøðisligur spurningur at greiða. Hann sigur, at ta Irak gjerdi innrás í Kuwait, var tað mett sum ein nýggj stöð og ein höttan móti heimsfriðinum. Nú Saddam Hussein er farin í hernað móti sínum egna fólki

og höttir við at týna eitt heilt fólk — kurdarnar — so er tað eisini at meta sum ein nýggj stöð, og tí eigur ST eisini at meta hana sum so.

Meiningakanningar í USA visa, at fleiri og fleiri amerikanarar taka undir við, at fólkadrápið í Irak verður steðgað og um neyðugt við hernaðarlígrari upplægging. Men enn hevur Bush forseti so hildið seg til sína føstu stöðu, sum er ikki at leggja uppi við vápnamegi.

Higartil hevur EF tikið undir við einum bretska uppskoti um eina trygðarsonu í Norðurirak. Nú hava so tveir av ovastu leiðarunum í EF havt fund við ST-aðalskrivarin og amerikanska forsetan um stöðuna. Teir eru

Jacques Delors og Jacques Santer og hava teir gjørt greitt, at EF ikki longur gongur inn fyri at leggja málið um eina trygðarsonu inn fyri ST, men heldur ynskir, at ST tekur sær av tí humanitara hjálpararbeiðinum um somu tíð sum avgerðin hjá USA um at seta forboð fyri hernaðarlígrum virkseimi í Norðurirak, verður stuðlað. Á tann hátt slepst undan hjá ST at leggja seg út í viðurskifti í Irak við stríðsmegi. Og tað hevði eisini kunnað givið kurdum ta fatan, at ST var fyri at lata teimum eitt heimland, nakað, sum hvørki EF, USA ella londini í økinum eru sinnað til.

Til minnis um

Dánjal á Breyt

Tann fitti maðurin í grannahúsinum er farin, er sovnaður inn í ævinleikan. Hann, ið elskaði várið, fekk ikki hesuferð høvi til at sita vestan fyri húsin og kenna hitan frá fyrstu sólargeislunum. Várið og summarið góvu gamla vinmanninum nýggja megi, so hann aftur kundi fara undir eitt kalt heyst og ein harðan vetur.

Hetta várið skuldi ikki verða hansara.

Gerandismyndin í Nesi er broytt, við køksgluggan situr eingin Dánjal, einki gamla-mannabros og vink kemur haðani. Ongar heitar, rukkutar, krókutar gamlar hendur, ið altíð vóru klárar at hita keldu fingrar okkara. Eingin lág rødd, ið bjóðar til te og sjáldsamar pannukøkur. Eingi prátt longur, um livsins loyndarmál. Ongar stuttligar søgur: um slupptúr, kornhúsið, neytini, tann villa tarvin og gerandisløturnar. Alt er vorðið søga.

Í okkara stutta lívi var Dánjal á Breyt sum ein abbi fyri okkum. Hann gav sær altíð tíð at lurta eftir okkara áhugamálum, okkara ferðafrásögnum og okkara skúladegi. Hann sat friðarligur og lýddi á, hevði so altíð okkurt stuttligt at leggja afturat, okkurt sum vit, á ein ella annan hátt lærdu av.

Tað, sum gjerdi lötuna saman við grannamanninum so hugnaliga var, at hann hevði upplivað so nógv, hevði livað í eini heilt aðrari tíð, kendi forfedrar okkara og nógvar Nesbúgvur, ið vit bert kendu nœvnini á. Hevði upplivað tveir veraldarbardagar, 30-ini, 60-ini, góðu 80-ini og livdi sum gamalur í eini tíð, ið ikki altíð var lætt at skilja.

Dánjali var lagt liv lagað, heili 91 ár. Vit fingtu ta gleði at kenna henda sjáldsama mann og binda vinabond, ið góvu okkum mangar minniligar lötur.

Við ljósloga lýsa vit frið yvir minnini um gamla grannan.

Vinkonurnar úr grannahúsinum

Norðurlond og EF:

Íslendingar misnøgdir við norsk fiskivinnukrøv

Samráðingarnar millum EFTA og EF um eina samarbeiðsavtalu halda fram, men enn eru ikki allar súðir syftar. Hóast langt er komið í samráðingunum um nógv týðandi mál, so er tað framvegis fiskivinnan, sum spókir.

EF-lond sum Spania krevja nevnliga at fáa fiskirættindi í norskum og íslenskum sjógvum fyri at ganga við til eina avtalu um onnur óki eisini. Men hesum hava serliga norðmenn higartil sýtt fyri og teir hava sett hart móti hørðum. Tað kann als ikki koma upp á tal at geva t.d. sponskum fiskiskipum loyvi at fiska í norskum sjógvum í framtíðini. Somu stöðu hava íslendingar.

Men norsku krevni um eins treytir fyri fiskivinnuna í øllum EFTA-löndunum, hava nú fingið eitt av hinum límalöndunum í EFTA, Ísland, at tala at. Íslendingar halda tað vera rímuligt, at teir sum fiskivinnutjóð burturav fáa serskipanir við EF á fiskivinnuøkinum. Íslendingar halda ikki, at Noreg og Ísland kunnu rokna við at fáa somu avtalu við EF, tá tað snýr seg um fiskivinn-

una, tí stöðan hjá löndunum er so ymisk á hesum økinum.

Stöðan hjá Noregi og Íslandi er nevnliga ikki tann sama, tá tað snýr seg um fiskivinnuna. Meðan fiskivinnuna í Noregi verður mett sum regionalpolitikkur, so er hon fyri íslendingar sjálvt tilverugrundarlág.

Íslendski uttanríkisráðharrin Jón Baldvin Hannibálsson sigur við norska blaðið Aftenposten, at Noreg er ein rik idnaðar-tjóð og heldur, at Noreg kann vinna fyrimumir á øðrum økjum, um norðmenn lora eitt sindur út í krøvum sínum í fiskivinnusamráðingum við EF.

— Týðningurin, fiskivinnan hevur fyri Noreg og Ísland kann als ikki sammetast. Um somu tíð sum fiskurin bert er 5-7% av samlaða norska útflutninginum, er hann 80% av tí íslenska, sigur Jón Baldvin.

Eingir íslendskir stjórnarlimir hava alment viljað mótmælt teimum norsku samráðingarkrøvunum í Brüssel. Men bæði fiskimálaráðharrin og uttanríkisráðharrin avdúka eina stóra misnøgð yvir,

at Noreg forðar fyri varandi serskipanum fyri íslenska fiskiðnaðin, skripar tíðindamaðurin hjá Aftenposten úr Reykjavík.

Íslendingar halda ikki, at EF kann lata norðmonnum somu fyrimumir sum Íslandi, rætt og slætt tí, at fiskivinnan ikki er av altavgerandi týðningi fyri norskum búskapin. Ísland kann ikki góðtaka kravið hjá EF um fria atgongd til onnur EF-lond í íslenskum sjógvum. Teir bera ótta fyri, at havøkini millum Grønland, Ísland og Noreg skal gerast eitt slag av einum europeiskum havi, har allir berjast móti øllum um tann avmarkaða fiskin.

— Klára okkum uttan fyri EF

Íslendski forsætisráðharrin, Steingrímur Hermannson, sigur við Aftenposten, at Ísland er fært fyri at klára seg uttanfyri EF, eisini um onnur Norðurlond gerast limir. Hetta er sambært norska blaðinum eisini sjónarmiðið í politisku flokkunum og í íslenskum vinnulivinum. Íslendski uttanríkisráðharrin heldur annars fyri, at

fiskivinnupolitikkurin hjá EF er ein vanlukka, sum á ongan hátt kann laga seg til tørvin hjá íslendingum.

Og tí er stöðan fyri íslendingar púra greið: uttan serskipanir fyri fiskivinnuna, sum íslendingar kunnu góðtaka, verður eingin EØS-avtala fyri Ísland.

— Vit hava leingi stríðst fyri fiskirættindunum á havinum og vunnit tey. Hesi fara vit ikki at lata frá okkum við samráðingarbörð, sigur idnaðarmálaráðharrin Jón Sigurdsson við Aftenposten.

Hann leggur afturat, at verður fiskivinnuspurningurin løystur, so eru íslendingar positivir mótvegis EF.

— Vit útiloka ikki limaskap, men allir íslendingar eru samdir um, at limaskapur ikki stendur á skránni við altingsvalið 20. apríl, sigur formaður í altingsbólkinum hjá Sjálvstæðisflokkinum, Olaf Einarsson.

Kunnu íslendingar fáa eina góða EØS-avtalu við EF, so halda nógvir politikarar, at spurningurin um limaskap liggur langt úti í framtíðini. Blaðið leggur afturat, at uttanríkisráðharrin er bjartskygður.